

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 33Dzo/2/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9624200133
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: prof. JUDr. Juraj Vačok
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:9624200133.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD., sudcov JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M., prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD., vo veci oznámenia zaujatosti sudkyne JUDr. Jany Martinčekovej voči disciplinárne obvinenému M.. O. Y., v konaní vedenom na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 41Do/1/2024, takto

rozhodol:

Sudkyňa Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Jana Martinčeková nie je vylúčená podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v účinnom znení v spojení s § 4 disciplinárneho súdneho poriadku v účinnom znení z vykonávania úkonov v disciplinárnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 41Do/1/2024.

odôvodnenie:

1. V konaní vedenom Najvyšším správnym súdom Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“) pod sp. zn. 41Do/1/2022 sudkyňa Najvyššieho správneho súdu JUDr. Jana Martinčeková (ďalej len „sudkyňa“), zaradená účinným rozvrhom práce Najvyššieho správneho súdu na rok 2024 do senátu 41Do, oznámila svoju zaujatosť pre pomer k disciplinárne obvinenému, ktorým je M.. O. Y., sudca Krajského súdu S. N.. Uviedla, že sa s ním pozná od mladosti. Od roku 1989 bola jeho spolužiačkou na vysokej škole, pričom zdieľali spolu voľný čas a pravidelne spolu cestovali do školy. Po ukončení vysokej školy ostali v kontakte, hoci sporadickom. Ich vzťah možno označiť za priateľský. Tykajú si, majú na seba telefonický kontakt. Majú tiež okruh spoločných známych, ktorí o ich dlhoročnom priateľskom vzťahu vedia. Spolurozhodovanie sudkyne by tak v očiach týchto spoločných známych mohlo byť vnímané nie ako nestranné. Sudkyňa tiež poukázala na skutočnosť, že nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu, či sa cíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by zaujatý byť mohol. Vylúčenie sudcov sa spája nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj pochybnosťami o možnej nezaujatosti. Uviedla, že v predmetnej veci existujú okolnosti zakladajúce pomer tejto sudkyne k účastníkovi konania, a preto existuje dôvod vylúčenia pre pomer k veci podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku v účinnom znení (ďalej len „Trestný poriadok“). Navrhla, aby bola vylúčená z vykonávania úkonov v predmetnej právnej veci.

II.

2. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku „z vykonávania úkonov ... konania je vylúčený sudca ..., u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.“ Toto ustanovenie sa podľa § 4 disciplinárneho súdneho poriadku v účinnom znení vzťahuje aj na toto konanie.

3. Vo svojich doterajších rozhodnutiach Najvyšší správny súd poukázal, že vylúčenie sudcu je výnimkou z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nemôže byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Najvyšší správny

súd upriamuje pozornosť na bod 14 svojho predošlého uznesenia sp. zn. 31Dz/10/2022 zo dňa 21. júna 2022, podľa ktorého: „I keď disciplinárny súdny poriadok obdobne Trestný poriadok v citovanej právnej úprave spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti (viď. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ...), nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu, ako aj prísediaceho predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranné rozhodovať.“

4. Najvyšší správny súd skúmal intenzitu vzťahu medzi disciplinárne obvineným a sudkyňou. Sudkyňa síce tento vzťah označila ako priateľský, avšak zároveň uviedla, že sú od vysokej školy s disciplinárne obvineným v sporadickom kontakte. So zreteľom na skutočnosť, že sudkyňa nastúpila na vysokú školu pred viac ako dvadsiatimi rokmi a po skončení vysokej školy intenzívny vzťah s disciplinárne obvineným neudržiavala, nebola preukázaná taká intenzita vzťahu medzi disciplinárne obvineným a sudkyňou, ktorá by spochybovala jej nestrannosť.

5. Vymedzeniu priateľského vzťahu sa venoval už Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 8Nc/12/2014 zo 16. apríla 2014. V tomto uznesení uviedol, že „vzťahom priateľským sa vo všeobecnosti chápe hlboký (až emocionálny) vzťah založený na dôvere, úprimnosti, družnosti, prívetivosti, vzájomnej pomoci, tolerancii, porozumení, ale aj účasti na spoločnom duševnom i duchovnom živote a pod.“. Vzťah, ktorý stratil na intenzite pred viacerými rokmi, nemôže napĺňať vyššie uvedené vymedzenie. Intenzita priateľského vzťahu sa preukazuje aj v účasti na spoločnom živote vzájomným udržiavaním úzkych kontaktov. Samotná skutočnosť, že si dvaja ľudia na základe svojho vzťahu z mladosti tykajú, majú na seba telefónny kontakt, ešte sama osebe nepreukazuje takú intenzitu vzťahu, že by sudkyňa mala byť pre pomer k účastníkovi vylúčená.

6. Najvyšší správny súd v súlade s vyššie uvedeným upriamuje pozornosť na dlhý čas od skončenia vysokej školy. Za predpokladu, že sa po skončení vysokej školy vzťah medzi účastníkom konania a sudkyňou neudržiaval (resp. udržiaval len sporadicky, teda nie intenzívne), nemožno na neho v súčasnosti nahliadať na tak intenzívny, aby sudkyňa so zreteľom na pomer k disciplinárne obvinenému nedokázala vec nestranné posúdiť a spolurozhodnúť v rámci senátu.

7. Pre posúdenie celej veci bolo tiež dôležité, že sudkyňa vo svojom oznámení neuviedla informáciu o subjektívnom pociťovaní zaujatosti. V oznámení sa nenachádza žiadna zmienka o tom, že by sa cítila zaujatá pre pomer k disciplinárne obvinenému. Uvádza len, že spoločne s disciplinárne obvineným majú spoločný okruh známych, ktorí vedia o ich vzťahu, a preto sa môže sudkyňa javiť v rámci rozhodovania ako nie nestranná. Pokiaľ však sudkyňa s disciplinárne obvineným majú spoločný okruh známych (týchto známych sudkyňa bližšie nešpecifikovala), títo známi musia mať tiež vedomosť o charaktere vzťahu sudkyne a disciplinárne obvineného po skončení vysokej školy. Z tohto dôvodu nevzniká obava, že by sa na sudkyňu malo pozerieť ako na osobu, ktorá nie je nestranná.

8. So zreteľom na princíp zákonného sudcu, k vylúčeniu možno prísť len vtedy, ak je celkom zjavné, že vzťah k účastníkovi konania dosahuje taký charakter a intenzitu, v dôsledku, ktorej napriek zákonom ustanovenej povinnosti rozhodovať nezávisle a nestranné, nebude tak zákonný sudca môcť učiniť (porovnaj vyššie citované uznesenie sp. zn. 8Nc/12/2014). Takýto charakter nenapĺňa sporadicky kontakt existujúci v priebehu posledných približne dvadsiatich rokov.

9. Najvyšší správny súd si je vedomý, že podmienky na vylúčenie môže naplniť aj sudca, ktorý v čase rozhodovania neudržiava s účastníkom konania intenzívny vzťah. Dôležité však je, aby intenzívny a priateľský vzťah bol udržiavaný relatívne krátke obdobie predtým, ako prišlo k rozhodovaniu vo veci, prípadne, aby aj napriek súčasnému neudržiavaniu intenzívneho vzťahu stále existovali dostatočné pochybnosti o veľmi úzkych väzbách medzi sudcom a účastníkom. Tiež je významné, aby samotný sudca mal pochybnosti o svojej zaujatosti (porovnaj uznesenie Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 33Dz/6/2024 zo 4. decembra 2024). V posudzovanej veci však nič z uvedeného nebolo splnené. Intenzívny kontakt sudkyňa neudržiava s disciplinárne obvineným približne 20 rokov a vo svojom oznámení neuviedla, že sa cíti byť zaujatá.

III.

10. So zreteľom na vyššie uvedené, skutočnosti, ktoré oznámila sudkyňa, nezakladajú dôvod na jej vylúčenie podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší správny súd preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

11. Najvyšší správny súd prijal toto uznesenie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.